

Problems of Efficient Art Education

«Problems of Efficient Art Education»

by Heikki Ruismäki; Anna-Maria Inkeri Ruokonen

Source:

The Spaces of Creation (Kūrybos erdvės), issue: 06 / 2007, pages: 97-106, on www.cceol.com.

PROBLEMAS SIEKIAN MENINIO UGDYMO EFEKTYVUMO

*Daugiakultūrinis ir tarpkultūrinis menininis
muzikinis ugdymas naujosios nacionalinės pra-
dinės ir pagrindinės mokyklos ugdymo programose;
studentų požiūris*

Anotacija

Suomijos pradinės ir pagrindinės mokyklos ugdymo programose (2000, 2004) atkreiptas dėmesys į dalykų integraciją ir tarpprograminio ugdymo galimybes. Integracijos tikslas – padėti moksleiviams suvokti dalykus, remiantis įvairių sričių žiniomis, gilintis į temas, pabrėžiant bendruosius ugdymo tikslus. Integravimas įgyvendinamas bendradarbiaujant atskirų ir bendrųjų dalykų mokytojams bei mokyklai ir kultūrinei aplinkai. Straipsnio tikslas – ištirti naujosios programos iššūkius šiandienos meniniam ugdymui. Taikyta atvejo studija, kurioje dalyvavo universiteto ikimokyklinio, klasės auklėtojo ir muzikinio ugdymo programų studentai (imtis $N = 18 + 18$), refleksavę naująją ugdymo programą, ieškodami galimybių integruoti muziką ir menus į ugdymo temas, bei aptarę naujas mokyklos ir kultūros įstaigų bendradarbiavimo idėjas. Tyrimo metodai: studentų rašiniai ir grupinė apklausa. Studentai reiškė nuomones apie naująją programą ir temų integravimą daugiakultūriniam ir tarpkultūriniame meninio ir muzikinio ugdymo kontekste. Tai apibendrinta straipsnyje. Taip pat nagrinėjama studentų patirtis, puoselėjant mokinių kultūrinį savitumą ir internacionalizmą naujosios programos rėmuose. Daugiakultūrinis integruotas ugdymas skatina studentų meninį pliuralizmą ir kūrybinumą.

Prasminiai žodžiai: meninis ugdymas, integracija, ugdymo programos.

Ižanga

Suomijos nacionalinėse ikimokyklinio ir pagrindinės mokyklos ugdymo programose (2000, 2004) atkreipiamas dėmesys į tarpprograminių temų integravimą. Integravimo tikslas – padėti mokiniams

PROBLEMS OF EFFICIENT ART EDUCATION

*Multi- and inter-cultural music and art education
in integrative themes of the new national core
curriculum of pre-school and basic education
explored by students*

Abstract

The Finnish national core curriculum for pre-school education (2000) and basic education (2004) includes an idea of integration and cross-curricular themes. The objective of integration is to guide pupils examining phenomena from the perspectives of different fields of knowledge, thereby elaborating themes and emphasizing general educational goals. Integration needs co-operation between subject specialists and generalists as well as between schools and the cultural environment. The aim of this presentation is to study the new educational challenges of our time which are met in the new curriculum especially through the arts. This research is a case study of ($N = 18 + 18$) university students in kindergarten, classroom, and music teacher education, who were asked to reflect on the new curriculum, find integration of music and arts in educational themes and new ideas to develop co-operation between schools and other cultural institutions. The research methods used were open writings and group interviews of students. The thoughts and experiences of students about the new curriculum and integrative themes in it are introduced especially through a focus on multi- and inter-cultural arts and music education. Co-operative ideas of students while planning integrative arts education are introduced. Personal growth of pupils with respect to their cultural identity and internationalism are also focused on through students' experiences of this new curriculum. Pluralism and creativity of students' artistic thoughts in multi-cultural integrative education have been identified.

Key words: art education, integration, core curriculum.

Introduction

The Finnish National Core Curriculum for Pre-school Education (2000) and Basic Education (2004) includes an idea of integration cross-curricular themes. The objective of integration is to guide

nagrinėti reiškinius, remiantis įvairių dalykų žiniomis. Taip plėtojamos temos ir pabrėžiami bendrojo ugdymo tikslai. Integravimas galimas kai bendradarbiauja dalykų mokytojai ir klasės auklėtojas bei mokykla ir kultūrinė aplinka. 2000 metais Nacionalinė švietimo taryba patvirtino pagrindinę ikimokyklinio ugdymo programą. Ugdytojas parengia ir tvirtina ją atitinkančią bendrąją ugdymo programą. Ugdymo kokybė vertinama vietiniu ir nacionaliniu lygiu. Kadangi mokyklų programose palyginti mažai dėmesio skiriama estetiniam tarpkultūriniam ugdymui, meninio ugdymo klausimai tampa ypač svarbūs rengiant pedagogus.

Ikimokyklinėse įstaigose ir pagrindinėje mokykloje bei ikimokyklinių įstaigų pedagogų ir klasės auklėtojų rengimo programose sumažintas valandų skaičius meniniam ugdymui. Šokio nemokoma daugelyje mokyklų, drama tėra popamokinis dalykas. S. Nikitina (2003) pažymi kūno kultūros užsiėmimų, kuriuose ugdomi socialiniai ir akademiniai gebėjimai, integravimo svarbą. E. Eisner (2000) pastebi, kad pastaruosius 20 metų meno dalykų mokytojams nerimą kelia tai, jog mokyklose vis daugiau laiko ir išteklių skiriama tiems programos dalykams, kurie yra tikrinami, pvz., matematikai ar skaitymui. Tas pat stebima ir Suomijoje, kur vyksta spartūs pokyčiai, visuomenės etninė sudėtis įvairėja, tačiau skirtingų kultūrų žmonės siekia išlaikyti savo individualumą. Dėl šios priežasties būtina aptarti naujus iššūkius, keliamus muzikiniam ir meniniam ugdymui Suomijos mokyklose ir mokytojų rengimui bei galimybes jiems realizuoti.

1. Teorinis tyrimo pagrindas

Būtina pabrėžti, kad skirtumų supratimas leidžia vertinti ir suprasti kitus. Diskutuoju apie tarpkultūrinį meninį ugdymą ir estetikos universalumą, teigiama, kad visi žmonės vienodai reaguoja į meną ar grožį, kadangi menų kalba suprantama vienodai. Menus būtina suvokti jų originaliame kontekste (Chanda, 1992; Lieberman, 1999). Kita vertus, kai viena kultūra išsiveržia už savo ribų ir susiliečia su kitomis, susidaro galimybė patirti naujų pojūčių ir būsenų. R. Arnheim (1969, p. 113–114) rašo apie holistinį intuityvųjį pažinimą. Kai intuityvios minties elementai veikia erdvėje ir ateina momentas egzotiško meno grožiui atsiskleisti, tada kitos kultūros žmogiškumas suvokiamas ne teoriškai, bet vidumi.

pupils examining phenomena from the perspectives of different fields of knowledge, thereby elaborating themes and emphasizing general educational goals. Integration needs co-operation between subject specialists and generalists, and between schools and the cultural environment. The National Board of Education has confirmed that the Core Curriculum for Preschool Education 2000 is to be observed until further notice. The education provider shall prepare and approve a curriculum for education in compliance with the provisions of the Core Curriculum. The quality of education is evaluated at national and local levels. Because there is little or no comparative aesthetics or multicultural focus in the arts education curriculum of schools, we have started to consider these issues in the arts pedagogy of teacher education. During recent years the arts have had a difficult time in schools and in teacher education.

A number of arts lessons has been decreased both in pre-schools and basic schools, and in kindergarten teachers' and classroom teachers' education. Dance is not even taught in most schools and drama is often only an extra-curricular activity. Nikitina (2003) emphasizes the significance of integration, for example, in physical education, where both social and academic skills can be developed. According to Eisner (2000), during the past twenty years there has been an accountability movement and a fear (in the arts education community) that schools feel pressure to divert instructional time and resources toward tested areas in the curriculum, such as math and reading. This has also happened recently in Finland. At the same time the Finnish society has been rapidly changing towards a more multi-ethnic society where people of diverse cultures strive to maintain their individuality. Thus the new challenges and possibilities in music and arts education in Finnish schools and teacher education need to be discussed.

1. Theoretical basis of the study

In education we must underline that understanding of differences enables to appreciate and eventually understand others. In multi-cultural arts education there is a discussion about universal aesthetic that assumes that all people respond to art or beauty in the same way because the arts are a universal language. The arts need to be understood within their original context (Chanda, 1992; Lieberman, 1999). On the other hand, when our culture comes out suddenly from its old bounds and makes contacts with other cultures we become interested in new possibilities of feeling and being. Arnheim (1969, 113–114) writes about holistic intuitive cognition when the components of intuitive thought processes interact within a continuous field and there comes a point when the 'beauty' of an exotic art becomes apparent to us and

Meninis ugdymas turėtų pakeisti savo supratimą apie meną ir apie tai, kaip jį reikėtų mokyti priimti ir suvokti.

Muzikos ir menų integravimas yra daugiareikšmis ir daugiakontekstis reiškiny, todėl meno mokytojai neturi bendros nuomonės apie jo integravimą ir toki ugdymo tikslą (Mota, Costa, 2004). Integruoti meną galima per projektinį (Ruismaki, 1999), teminį mokymą, pateikiant daugiaplanę informaciją (Gardner, 1983), taikant menus akademiniams dalykams mokyti, įvairių meno formų (muzika ir tapyba) tarpdiscipliniškumui pabrėžti (Ruokonen, Virkkala, 1997; Ruokonen, 1998), perkeltant meno dalykų žinias į nemeninius dalykus (Mishook, Kornhaber, 2006).

R. Root-Bernstein (2001) formuluoja problemą, ar muzikos ir mokslų žinios yra skirtingos, ar jos rodo vienodą mąstymo būdą. Analizuodamas mokslininkų, kurie ir muzikavo, veiklą, gilindamasis į tai, kaip jie taikė muzikos žinias savo moksliniuose darbuose, autorius teigia, kad tiek muzika, tiek mokslas yra bendros visiems dalykams „mąstymo priemonės“. Jis teigia, kad kūrybingi žmonės geba sieti tarpdalykines žinias. J. Mishook, M. Kornhaber (2006) savo straipsnyje remiasi J. Catterall ir L. Waldorf (1999) tyrimų duomenimis. Jie įgyvendino efektyvią menų integravimo programą, pasiekė gerų rezultatų ir nustatė, kad, pirma, visų dalykų pamokos planas turi būti pagrįstas programos standartais, tad menai bei menų pamokos turi būti vienodai svarbūs. Antra, turinį reikėtų suvokti kaip galintį turėti ne vienintelę formą, o patirtis turėtų būti vertinama planingai. Trečia, būtina suvokti ryšius ir pateikti rimtų idėjų teminio mokymo klausimu. J. Mishook ir M. Kornhaber (2006) nustatė, kad lygiaverčiai santykiai tarp menų ir kitų dalykų dažniausiai formavosi tose mokyklose, kurios deklaravo savo meninio ugdymo misiją, o jų administracija turėjo meninio ugdymo patirtį ir ėmėsi atsakomybės.

J. Banks (1989) mini 4 požūrius, kaip į menų programą integruoti daugiakultūrinį turinį, ir nustato jų efektyvumą: mažiausiai paveikus yra „bendradarbiavimo“, veiksmingiausias – „socialinių veiksmų“.

Ar bendradarbiavimo požūris, skatinantis mokytojus įtraukti įžymiausius tautos menininkus į programą, vertinamas vien tik iš estetiškos perspektyvos? Daugelis pavyzdžių rodo, kad jie įtraukiami į programą, tačiau be tam būtinų detalių. Antra, etninis požūris įveda sąvokas, temas ir perspektyvas, aktualias konkrečiai etninei grupei. Meninio ugdymo

we grasp the humanity of another culture, not theoretically but imaginatively. In arts education we must change our philosophy about the arts and how they should be taught, listened to and viewed.

Music and arts integration is a theme of many meanings and contexts and arts educators do not have a universally shared agreement on what arts integration is or whether arts integration should be a goal of arts education (see Mota & Costa, 2004). There are many possible meanings of arts integration: project-based learning (Ruismäki, 1999), thematic learning, multiple intelligences (Gardner 1983), the use of arts in studying academic disciplines, inter-disciplinarity among different art forms (such as music and painting) (Ruokonen and Virkkala, 1997, Ruokonen, 1998), and transfer of knowledge across artistic and non-artistic disciplines (Mishook & Kornhaber, 2006).

Root-Bernstein (2001) questions, however, whether music and science are different types of intelligence or whether are they two manifestations of common ways of thinking. By focusing on scientists who have been musicians and on the ways they have used their musical knowledge to inform about their scientific work, the author argues that music and science are two ways of using a common set of “tools for thinking” that unify all disciplines. He explores the notion that creative individuals are usually polymaths who think in trans-disciplinary ways. Mishook and Kornhaber (2006) refer to Catterall's and Waldorf's (1999) study in their article: they carried out an effective arts integration programme with significant results and discovered most important issues. Firstly that lesson plans should grow from the national curriculum standards in every content area and the arts and arts lessons should be of equal importance. Secondly, the content should be seen through more than one form and experience should have planned assessment. It was also important to see connections and come up with greater ideas for working seriously on thematic learning. According to Mishook & Kornhaber (2006), the study of coequal relationships between the arts and other content areas occurred most often in schools where there was a strong arts mission as well as arts- educationally experienced and committed administrators.

Banks (1989) writes about four approaches integrating a multi-cultural content into the arts curriculum and qualifies these by level of effectiveness, from ‘contribution’ as least effective to ‘social action’ as most effective. First, a contributions approach, which encourages educators to include ethnic heroes into the mainstream, is viewed mainly from a aesthetic perspective.

In most examples these are infused into the curricula but without much reference to the particularities they should need. Secondly, an ethnic additive

užsiėmimuose turėtų būti naudojama specialios meno technologijos, būdingos tam tikrai kultūrai ar etninei grupei. Trečia, J. Banks (1989) įveda *transformavimo* sąvoką, kai programos tikslai ir struktūra keičiami tam, kad atspindėtų įvairias perspektyvas. Temos, idėjos ir objektai pateikiami iš skirtingų perspektyvų ir keliais aspektais. Pavyzdžiui, vienas meno objektas gali būti vertinamas įvairiapusiškai, todėl studentų akiratyje turėtų atsirasti ne produktas, bet veiksmas, atspindintis tradicinę estetinę perspektyvą. Efektyviausias integravimo požiūris yra *socialinis-veiklos*. J. Banks (1989) teigia, kad tai aukščiausio lygio tikrasis daugiakultūrinis ugdymas. Tuo atveju studentai skatinami mąstyti kritiškai ir galvoti apie pokyčius. Tai moralinėmis ir etninėmis problemomis grindžiamas procesas. Mene ypač vertinga diskutuoti ir vertinti kultūros sąvokas, perspektyvas ir įvairių etninių grupių paradigmas.

I. Ruokonen (1999) atlikta atvejo studija apie skirtingų etninių grupių muzikantus, gyvenančius ir koncertuojančius Suomijos mokyklose, parodė, kad jų muzika turėjo trejopą poveikį: skatino kultūrinę civilizaciją, įprasmino kultūrinę tapatybę ir ugdė toleranciją bei skatino pripažinimą visuomenėje, t. y. buvo ugdanti.

Daugiaplanė perspektyva leidžia būsiniams mokytojams įgyti supratimą apie skirtingus tikrovės ir vaizduotės reiškinių matymo, klausymo ir patirties būdus.

Kaip teigia H. Blocker ir H. Gene (1995) tarpkultūrinės menų studijos vertingos tuo, kad jos, pirma, leidžia plačiau vertinti įvairių žanrų menų, antra, ugdo estetinį įvairių žanrų suvokimą, be to, plečia gebėjimą suprasti ir priimti kitas kultūras ir pagaliau padeda suvokti ir vertinti kultūrų įvairovę.

2. Atvejo studija

Integravimas galimas bendradarbiaujant dalykų mokytojams ir klasės auklėtojai bei mokykloms ir kultūrinei aplinkai. Straipsnio tikslas – ištirti dabarties iššūkius švietimui, naujajai Suomijos švietimo programai ir ypač meniniam ugdymui. Tyrime dalyvavo universiteto ikimokyklinio ugdymo, klasės auklėtojų ir muzikos mokytojų rengimo programų studentai (imtis $N = 18 + 18$). Jie reflektavo naująją programą, ieškodami galimybių integruoti muzikos

approach introduces concepts, themes and perspectives that are relevant to particular ethnic groups. Arts educational workshops might, for example, focus on a special arts technique particular to a cultural or ethnic group.

Thirdly, Banks (1989) introduces a transformation approach, when the goals and structures of the curriculum are changed to reflect different perspectives. Topics, ideas and objects are presented from several ethnic perspectives and viewpoints. For example, one art object can be viewed from multiple perspectives and students might change their emphasis from product orientation to process orientation reflecting some traditional aesthetic perspectives. The most effective integrative approach is a social-action approach. According to Banks (1989), this is the highest level of true multi-cultural education. In this approach students are encouraged to think critically and participate in their own thinking process about change. This is a problem-based process and problems usually concern moral and ethnic issues. In arts it is essentially valuable to discuss and evaluate cultural concepts, perspectives and paradigms of various ethnic groups.

According to Ruokonen's (1999), in a case study of musicians from different ethnic cultures living and giving school concerts in Finland; they had many educational values in their musical presentations and reflected their musical message in three ways: to increase cultural civilization, to give more meaning to cultural identification, and to increase tolerance and acceptance in society.

The question of plural perspectives provides our students in teacher education with an opportunity to understand different ways of seeing, listening and expressing the real and the imaginary.

According to Blocker and Gene (1995), the value of multicultural study in the arts lies, firstly, in enriching our aesthetic appreciation of a wider range of art genres and secondly in enriching our aesthetic appreciation of a wider range of genres; it also increases our understanding and capacity to communicate with other cultures; and, finally, it helps to understand and appreciate our own multi-cultural diversity.

2. Case study

Integration needs co-operation between subject specialists and generalists, and between schools and the cultural environment. The aim of this presentation is to study the new educational challenges of our time which are met in the new Finnish curriculum especially through the arts. This research is a case study of ($N = 18 + 18$) university students in kindergarten, classroom, and music teacher education, who were asked to reflect on the new curriculum finding

ir meno dalykus į ugdymo temas ir generuodami naujas mokyklų ir kultūros įstaigų bendradarbiavimo idėjas. Būsimieji muzikos mokytojai (N = 18) samprotavo, kaip aktyvinti muzikinio ugdymo integravimo procesą, mokyklų ir kitų įstaigų bendradarbiavimą. Būsimieji ikimokyklinio ugdymo mokytojai ir klasės auklėtojai (N = 18) gilinosi į naująją bendrąją programą ir teminį meninį ugdymą iš tarpkultūrinių pozicijų. Tyrimo metodas: rašiniai ir grupinė apklausa. Pateikiami studentų samprotavimai apie naująją programą ir integruotinas temas bei patirtis daugiakultūrinio ir tarpkultūrinio meninio ir muzikinio ugdymo kontekste. Atlikta kokybinė studentų rašinių ir grupinių apklausų rezultatų analizė. Ikimokyklinio ugdymo ir klasės auklėtojų rengimo programų studentai analizavo tarpkultūrinius dalykus ir mažose grupėse rengė meninį projektą tarpkultūriniu tema. Jų veiklą stebėjo ir analizavo studentų grupės refleksinėse diskusijose.

3. Daugiakultūrinis mokymasis per meną

Studentai aiškiai formulavo mūsų laikotarpio iššūkius švietimui: tarpkultūrinės temos dominuoja ugdymo procese, siekiama integruoti dalyką, jo mokymą ir ugdymą. Temos turi atspindėti įvykius ir atskleisti mokyklos kultūrą.

- *Vaikai mano, kad jiems įdomūs dalykai turėtų būti labiau susiję su aplinkos įvykiais, mes turėtume labiau propaguoti teminį mokymą, įtraukdami skirtingus dalykus.*
- *Kai klasėje sėdi daugiau kaip 10 tautybių vaikai, kalbantys beveik tiek pat kalbų, aš turiu pradėti nuo elementarių kultūrų.*
- *Pavasariui mes suplanavome daugiakultūrinę temą „Mūsų kultūrinis palikimas“. Kultūros savaitės metu meno priemonėmis pristatysime mūsų mokykloje besimokančių mokinių iš 4 tautinių mažumų kultūras.*

Studentai, planuodami daugiakultūrinį ugdymą, projektą, atsižvelgė į mokinių interesus ir jų raidos etapus. Kiekvieno vaiko asmenybės ugdymas yra pagrindinis meninio ugdymo tikslas. Projekto tikslai: kurti ugdymui palankią, individualumą ir savigarbą skatinančią aplinką; ugdyti bendruomeniškumo jausmą, pagrįstą lygybe ir tolerancija; praktikuoti meninį ugdymą jausmams pripažinti ir valdyti; nustatyti protines galias ir kūrybingumą lemiančius veiksnius; taikyti meninį ugdymą psichologinam ir socialiniam augimui; pripažinti estetinės patirties svarbą gyvenimui.

integration of music and arts in educational themes and new ideas of developing co-operation between schools and other cultural institutions. Music teacher students (N = 18) were asked how they could create more co-operation and integration in music education between schools and other institutions. Kindergarten and classroom teacher students (N=18) were asked to reflect on the new core curriculum in the thematic learning of arts in a multi-cultural perspective. The research methods used were open writings and group interviews of students. The thoughts and experiences of students about the new curriculum and its integrative themes are introduced particularly by focusing on multi- and inter-cultural art and music education. Qualitative analysis of students' writings and group interviews were made. Kindergarten and classroom teacher students participated in multi-cultural studies and planned in small groups an artistic project with a multi-cultural theme; their works were also observed and analysed in reflective group discussions with peer student groups.

3. Multi-cultural learning through the arts

Educational challenges of our time are strongly seen in students' ideas: cross-curricular themes represent central emphasis in their educational and teaching work and they want to integrate numerous subjects, education and instruction. Themes should join with events and are to be manifested in the school operational culture.

- *Children think that the subjects they are interested in should be better connected to the surrounding phenomena; we should plan more thematic learning and integrate different subjects in it.*
- *When I see a class where there are over 10 nationalities and almost as many languages, I have to start from the elementary cultures.*
- *We planned a multicultural theme "Our cultural heritages" for the spring time. Four minority cultures of our school children were presented during the cultural weeks through the arts.*

The pupils' interests and developmental phases are taken into account when students are planning their multi-cultural arts education project. "Growth as a person", development of every child was the most important goal of arts education for students. Their objectives were: to create a growth environment that supports individuality and self-esteem, to develop a sense of community based on equality and tolerance, to use arts education in the recognition and handling of feelings, to discover factors influencing mental vigour and creativity, to use arts education for psychological and social growth, to recognize the

mo kokybei ir įvairiomis meninio ugdymo formomis skatinti kultūrinį bendradarbiavimą.

- *Pirmiausia mes esame mokytojai ir kiekvieno vaiko ugdymas mums turi rūpėti labiausiai, mes turime galvoti, kaip ugdome kiekvieno vaiko pasitikėjimą savimi ir kiek suteikiame laimės.*
- *Svarbiausia mums yra bendravimas su vaikais, turime pripažinti jų jausmus ir atsidavimą savo kultūrai.*
- *Turime skatinti vaikus mintis reikšti laisvai ir kūrybingai bendrauti.*

Studentai teigė, kad kultūrinis tapatumas ir internacionalizmas yra natūralios meninio ugdymo temos. Integruotas meninis ugdymas padeda vaikams suprasti suomių ir Europos kultūrų tapatumą. Menų pamokose vaikai atranda savo kultūrinį tapatumą ir ugdosi gebėjimą bendrauti. Geriausias būdas pažinti, suprasti ir gerbti meną, kaip kultūrinį paveldą, yra skirtingų kultūrų meno atradimas ir susipažinimas su juo:

- *Per meną mes išmokstame suprasti savo šaknis ir kultūrinio paveldo įvairovę, gyvenimo būdą ir filosofiją.*
- *Muzika ir menas yra pats natūraliausias būdas daugia-kultūriniams ir tarpkultūriniams dalykams suvokti.*

Studentai planavo, kaip į projektą įtraukti menus ir tarpkultūrinį ugdymą. Projekto tikslas – susipažinti su kai kuriomis kultūromis bei menais, suplanuoti teminį mokymąsi bei numatyti veiklas ikimokyklinio amžiaus ar žemesnių klasių vaikams (1–6 klasės). Buvo suformuluoti kultūriniai ir meniniai tikslai, o teminis planas atitiko pagrindinę programą. Diskusijose studentai išsiaiškino, ką svarbaus išmoko iš šio tarpkultūrinio meninio ugdymo projekto:

1. Teminio periodo pradžioje būtina gerai išstudijuoti skirtingų kultūrų muzikos ir meno įvairovę.
2. Planuojant ir aptariant projektą su vaikais, būtina atsižvelgti į pokyčius kultūroje.
3. Muzikinio ir meninio ugdymo reikšmė kinta, kiekviena kultūra turi ir saugo savo kultūrinės tradicijas ir tai turi būti aptarta.
4. Autentiška medžiaga ir bendravimas su studijuojamos kultūros menininkais yra vertingi ir būtini.
5. Geriausias būdas išmokyti vaikus yra interaktyvūs kultūriniai meno seminarai, kur jie mokosi stebėdami, klausydami ir veikdami.

importance of aesthetic experiences to the quality of life and to use arts education in various ways for cultural co-operation with others.

- *We are first of all educators and development of every child should be most important, we have to think of how we develop self-confidence and happiness of every individual child.*
- *Interaction with children is most important for us, we must recognize their feelings and ideas of their own culture.*
- *We have to encourage children and give more space for their ideas and creative interaction.*

According to students, cultural identity and internationalism are natural educational themes in arts subjects. Integrative arts education helps pupils to understand the essence of the Finnish and European cultural identities. Through the arts children learn to discover their own cultural identity and develop abilities for cross-cultural interaction. Discovering and studying the arts of different cultures is the best way to come to know, understand and respect the arts as a cultural heritage.

- *Through the arts we learn to understand our roots and the diversity of cultural heritages, philosophie and ways of life.*
- *Music and art are the most natural ways of teaching multi- and inter-cultural issues.*

Students planned how to integrate the arts and multi-cultural education in their projects. The aim of the project was to study some culture and its arts and to plan a thematic learning period or project for pre-school or school children (grades 1–6) to participate interactively in some culture and its arts. Both cultural and artistic aims were included into it and thematic planning followed a new national core curriculum. Students considered in their assessment discussion some important issues they had learned from their multi-cultural arts education project:

1. The variety of musical and artistic thoughts in different cultures should be well studied at the beginning of the thematic period,
2. The phenomenon of cultural change has to be taken into account while planning and in discussions with children,
3. The past and future roles of music and arts education in transformation as well as preservation of cultural traditions are present in every culture and should be discussed,
4. Authentic material is necessary and interaction with an artist (of the culture studied) is valuable if it is possible,
5. Interactive cultural workshops of the arts for children: learning by seeing, listening and doing is the best way to learn.

Keitimasis bendraujant palitęs visame pasaulyje. Bendravimo gebėjimai – sudėtinga užduotis mūsų studentams. Pastebimas siekis tobulinti išraiškos ir bendravimo gebėjimus. Kad vaikai suprastų išraiškos priemonių vaidmenį ir svarbą, jiems sudaroma galimybė ugdyti savo gebėjimus įvairiomis išraiškos priemonėmis. Meninis ugdymas sudaro sąlygas praktikuoti išraiškos priemones ir kritiškai jas vertinti:

- *Meninis ugdymas padeda ugdyti etines ir estetiškes vertybes bendraujant.*
- *Visada yra ryšys tarp realybės ir išraiškos pasaulio, meninis ugdymas yra vienas jo tyrimo būdų.*
- *Mes norime mokyti vaikus kalbėti laisvai ir gebėti kritiškai vertinti šaltinius.*

Studentai nustatė, kad, planuojant integruotą ugdymą, svarbu:

- 1) atsižvelgti į vaikų mokymosi patirtį ir interesus,
- 2) mokyklai bendradarbiauti su šeima,
- 3) bendradarbiauti su muziejais, kultūros ir meno centrais kultūrinėje ir meninėje erdvėje.

4. Būsimųjų muzikos mokytojų nuomonės apie mokyklų ir kultūrinės aplinkos bendradarbiavimo muzikinio ugdymo srityje plėtros galimybes

Šiuo metu Suomijoje veikia 150 muzikos mokyklų, kuriose mokosi apie 50 000 mokinių. Taip pat yra daug privačių, ypač muzikavimo mokyklų. Šalyje 11 konservatorių ir Sibelijaus akademija teikia aukštąjį muzikinį išsilavinimą. Platus muzikos mokyklų tinklas išugdė išskirtinę, muzikai jautrią auditoriją, daugelyje šeimų muzikavimas, grojimas instrumentu ar dainavimas chore yra įprasti dalykai. Tačiau dabartinėse pagrindinio išsilavinimo ir klasės mokytojų rengimo programose atsisakyta demokratinės nuostatos, kad muzika priklauso visiems. Galima teigti, kad muzikinio ugdymo bendrojo lavinimo mokyklose tikslas – ugdyti mokinių muzikinį mąstymą, estetinį ir kultūrinį suvokimą bei kurti palankią muzikos mokymuisi aplinką, praktiškai ugdančią vaikų muzikinę saviraišką ir įtraukiančią vaikus į socialinę muzikinę veiklą. Mokymo grupės sudaromos pagal klases. Pirmus 6 metus muzikos moko bendrųjų dalykų mokytojai, klasės auklėtojai. 3 metus vyresnėse klasėse – specialistai, muzikos mokytojai. Pagrindinėje mokykloje taip pat vykdomas orientavimas ir, esant reikalui, taikomas specialusis ugdymas.

Change in the communication environment is world-wide as well as media skills and communication are challenging for our students. They want to improve their skills in expression and interaction. They want to develop children's understanding of the media role and its importance and give them possibilities to improve skills in using the media. Arts education helps them in their work with the media and analysing it critically.

- *Arts education helps us working with the values of ethics and aesthetics in communication.*
- *There is always a relationship between the reality and the media world, and arts education is one way to explore it.*
- *We want to educate children in freedom of speech and critiquing sources.*

Students identified some important issues while planning integrative education:

- 1) learning history and pupils' interests should be taken into account,
- 2) home-school co-operation is a valuable tool in planning,
- 3) regional co-operation with cultural and artistic fields is needed (museums, cultural centres, art centres, concerts...).

4. Music teacher students' ideas on developing co-operation between schools and the cultural environment especially in music education

At the moment there are some 150 music institutions in Finland with a total of about 50,000 students. There are also numerous private music schools, particularly music play-schools. Finland has eleven conservatories, and the Sibelius Academy provides higher education in music. An extensive network of music institutions in Finland has given the country an exceptionally receptive audience, since the majority of families have personal experience in making music, either by instruments or singing in a choir. Unfortunately, at the same time a democratic idea that 'music belongs to everyone' is missing in the curriculum of basic education and classroom teacher education. We can say that the aims of music instruction in comprehensive school first by support the development of the pupil's musical thinking and aesthetic and cultural awareness, and secondly create the musical learning environment, in which pupils can develop their own musical expression and social musical activities in praxis. Teaching groups in basic education are formed according to grades. During the first six years, music instruction is usually given by the generalist, a class teacher, who teaches all or most subjects. Instruction in the three senior forms is given by a specialist, a music teacher. Basic

Naujosiose programose visoms klasėms numatytas integruotas meninis mokymas, kai mokytojai įgyvendindami integruotą temų mokymą ar projektus bendradarbiauja tarpusavyje bei su kultūros įstaigomis ar muziejais (Ruismäki, Ruokonen, 2006).

Anot L. Siponen (2005), bendrųjų dalykų mokytojai integruoja muziką į kitus dalykus; dauguma mokytojų pripažįsta praktinę meno dalykų svarbą per pirmuosius trejus mokymo metus. Suprantama, bendrųjų dalykų mokytojai turi bendradarbiauti su kultūros įstaigomis, nes specialisto pamokos praturtina meninį ugdymą.

Ką mano dalykų mokytojai apie integravimą? Būsimieji dalykų mokytojai buvo paprašyti teikti pasiūlymų, kaip plėsti muzikos integravimą mokykloje, samprotaujant visais galimais aspektais: programų, turinio, institucinio lygio, mokymo metodų, mokomosios medžiagos ir t. t. Būsiami dalykų mokytojai generavo daug integravimo idėjų, aptarė muzikos bei muzikos mokytojų padėtį ir vaidmenį Suomijos mokyklose. Šalies procesus ir patirtį lygino su Švedijos mokyklose, kur nėra muzikos mokytojų, labai efektyviai vykdomu integravimu. Kiekvienu atskiru atveju būtina subalansuoti integravimą ir kooperavimą, pirmiausia muzikinio ugdymo poreikį mokinių kasdieniame gyvenime. Kiekvienas vaikas turi teisę į gerą muzikinį ugdymą. Studentų diskusijų ir rašinių pagrindu buvo sudarytas mokyklų ir muzikos įstaigų bendradarbiavimo galimybių sąrašas:

1. Įgyvendinti bendrus projektus (miuziklai, koncertai ir t. t.).
2. Lanksčiau dalytis patalpomis, įranga, medžiaga.
3. Bendradarbiauti tobulinimosi kursuose.
4. Bendradarbiauti teikiant specialųjį ugdymą.
5. Bendradarbiavimu teikti daugiau galimybių muzikai gabiems vaikams.
6. Bendrai puoselėti daugiakultūrinį meninį ugdymą.
7. Bendradarbiauti planuojant ir vertinant muzikinį ugdymą mokyklose ir muzikos įstaigose.
8. Siekti bendrų muzikos teorijos, istorijos dėstymo tikslų bendrojo lavinimo mokyklose.
9. Bendrai rengti mokomąją medžiagą.
10. Keistis specialistais.
11. Sudaryti lankstų studentų rengimo tvarkaraštį.

education also includes pupil counselling and, if necessary, special education. In the new curriculum integrative studies at all levels invite teachers to co-operate with others or with cultural institutions or museums during integrative learning themes or projects (Ruismäki, Ruokonen, 2006).

According to Siponen (2005), generalist teachers integrate music with other subjects and many teachers have pointed out the importance of practical and art subjects especially during the first school years. It is understandable that the generalists also need integration with the subject teachers and cultural institutions to have specialists in the classroom in order to enrich teaching in the arts. What do the subject teachers think about integration?

In this study the subject teacher students of music education were asked to plan new ideas on how to develop integration in school music. Integration ideas were requested for every possible level, for example, curriculum, contents, institutional level, teaching, materials, etc. Subject teacher students created many ideas for integration. They also discussed the situation concerning school music and the positions and roles of music teachers in Finnish schools. They compared the situation of a very effective integration in the Swedish model where music teachers from music institutes are nowadays also working in schools and the positions of school music teachers are disappearing. A balance in integration and the best ways to co-operate in every individual case should be taken into account, first of all pupils and their individual needs for music education in their everyday life. Every child has a right to good and encouraging music education. The following list presents possibilities of developing integration between schools and music institutions according to students' discussions and writings:

1. To create common projects (musicals, concerts, etc.),
2. To develop flexibility (concerning buildings, equipment, materials and teaching),
3. To build up co-operation in in-service training,
4. To create co-operation in special education,
5. To create co-operation and more development possibilities for musically gifted pupils,
6. To develop co-operation in multicultural arts education,
7. To co-operate in planning and evaluating music education in schools and music institutions,
8. To share the common curriculum goals in music theory, history, etc. at municipal school music education level,
9. To develop common learning materials,
10. To share specialists in teaching,
11. To develop weekly schedules of students more flexibly between schools and other institutions.

Išvados ir diskusija

Muzika ir menai – tai priemonės susipažinti su kitomis kultūromis, suprasti ir priimti jas, todėl svarbu gebėti dainuoti, groti, piešti ir šokti taip, kaip tai daroma skirtingose šalyse ir žemynuose.

Etnomuzikinis ar daugiakultūrinis požiūris padeda studentams per meną suprasti savo ir kitų visuomenių kultūrą, istoriją.

Vienas iš pagrindinių tikslų – mokytis daugiakultūrinio meno veikloje. Būtina daugiau dėmesio skirti tokiai muzikai ir tokiam menui, kuriuo vaikai ir studentai domisi už mokyklos ribų.

Tyrimu nustatytas pliuralizmas daugiakultūrinio meninio ugdymo klausimais. Planuodami daugiakultūrinį meninį ugdymą, studentai operavo tokiomis sąvokomis, kaip: natūrali aplinka, religija, folkloras, istorija, socialinės organizacijos, lytis, tradicinis atlikimas, perteikimo būdai.

Meninio ugdymo vizija nubrėžė siekiamybę perteikti ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikams autentišką ir reikšmingą kultūrinį paveldą bei pokyčius pasaulio kultūrose.

Apibendrinant studentų nuomones, galima teigti, kad integruotas meninis ugdymas reikalauja daug kūrybiškumo, kurio pagrindiniai principai yra tokie:

- Nežlugdyk kūrybiškumo.
- Neatimk džiaugsmo iš draugų.
- Gerbk skirtumus.
- Leisk vaikams kasdien patirti ką nors gražaus ir tuo žavėtis.
- Atleisk visiems nevertinantiems tavo kūrybiškumo.
- Nesiek įgyvendinti savo svajonių ar planų per vaikus, leisk jiems svajoti ir ieškoti savo kūrybos kelių.
- Skirk laisvo laiko sau.
- Nevargink savęs ir kitų.
- Nepasiduok – mokykis iš kiekvienos situacijos.

Conclusion and discussion

Music and the arts are useful tools for learning about, understanding and accepting other cultures. Therefore it is essential to sing, play, paint and dance in the styles of different countries and continents. Ethno-musicological or multi-cultural approaches help students to understand their own culture, history and other societies through the arts. One important aim is that the multi-cultural arts should be learnt as much as possible through live performances. The music and arts that children and young students appreciate outside school should be also given serious attention. Pluralism of artistic thoughts in multi-cultural integrative education was found in this case study. The determinants of artistic concepts such as natural environment, religion, folklore, history, social organisations, gender, traditional styles of performance, and modes of transmission were present in planning multi-cultural arts education. We found arts education visions: firstly, to achieve results in the spirit of authentic and meaningful cultural transmission, and, secondly, to describe the phenomenon of change in the world's cultures for our students as well as pre-school and school children.

A creative attitude is needed in integrative arts education, as our students summarized:

- Don't kill creativity,
- Don't steal happiness from your friends,
- Respect all differences,
- Give children daily experience and enchantment,
- Forgive those who don't respect your creativity,
- Don't look for your dreams or lost creativity in your children, let them have their own dreams and find their own ways of creating,
- Remember to have free moments,
- Don't stress yourself or others,
- Don't give up – you can learn from every situation.

Literatūra / References

1. Arnheim R. 1969, *Visual Thinking*. Berkeley: University of California Press.
2. Banks J. 1989, *Multicultural education: Issues and Perspectives*. Boston: Allyn & Bacon.
3. Blocker H., Gene H., 1993, Aesthetic value in cross-cultural, multicultural art study. *Arts Education Policy Review*. Nov/Dec. 93. Vol. 95. Issue 2. P. 26–30.
4. Chanda J, 1992, Multicultural education and the visual arts. *Arts Education Policy Review*. Sep. 92. Vol. 94. Issue 1. P. 12–17.
5. Catterall J., Waldorf L., 1999, The Chicago Arts Partnerships in Education. Summary evaluation. In E. B. Fiske (ed.). *Champions of change: The impact of arts learning*. Washington DC: Council of Chief State School Officers.
6. Eisner E. W., 2000, Arts Education Policy? *Arts Education Policy Review*. No. 101(3). P. 4–6.

7. Gardner H., 1983, *Frames of mind: The theory of multiple intelligences*. New York: Basic Book.
8. Lieberman D. A., 1999, Multicultural Education and University Studies. *The Journal of General Education*. Volume 48, No. 2. P. 118–125. Penn State University Press.
9. Miller B. A., 2003, Integrating elementary general music instruction with a first grade whole language classroom. *Bulletin of the Council for Research in Music Education*. P. 43–62.
11. Mishook J. J., Kornhaber M. L., 2006, Arts Integration in an Era of Accountability. *Arts Education Policy Review*. Mar/Apr. 2006. Vol. 107. P. 3–11.
12. Mota G., Costa J., Leite A., 2004, Music education in context: The construction of the teacher's identity within cross-disciplinary collaboration in the arts. *Bulletin of the Council for Research in Music Education*. P. 181–188.
13. Nikitina S., 2003, Movement Class as an Integrative Experience: Academic, Cognitive, and Social Effects. *The Journal of Aesthetic Education*. Vol. 37, No. 1, Spring. P. 54–63. University of Illinois Press.
14. Root-Bernstein R. S., 2001, *Music, Creativity and Scientific Thinking*. Leonardo, Vol. 34, No. 1, Feb. P. 63–68. The MIT Press.
15. Ruismaki H., 1998, Musiikki osana taidekasvatusta ja elämändidaktisessä musiikkikasvatuksessa [Music as a part of arts education and life – a perspective in music education]. In A. Puurula (ed.) *Taito- ja taideaineiden opetuksen integrointi. Kokemuksia, käytäntöjä ja teorioita*. Helsingin yliopisto Opettajankoulutuslaitos Vantaan täydennyskoulutuslaitos. Studia Paedagogica 17. P. 29–47.
16. Ruismaki H., Ruokonen I., 2006, Roots, current trends and future challenges in Finnish school music education. In A. Juvonen, M. Anttila (eds.) *Challenges and visions in school music education: focusing on Finnish, Estonian, Latvian and Lithuanian music education realities*. Bulletin of the Faculty of Education of Joensuu: Joensuun yliopistopaino.
17. Ruokonen I., Virkkala S., 1997, Integration in Music and Art Education in Kindergarten Teacher Education. *Art Opens the Child's Soul*. European Regional Seminar of OMEP. Prague 24–28 September.
18. Ruokonen I., 1997, Erdiden kuusivuotiaiden lasten empatiisuus ja sosiaalisuus sekä ehäyttdvädn taidekasvatusohjelmaan liitetyn musiikin yhteys lasten empatiisuuteen ja sosiaalisuuteen. [The empathy and prosociality of certain six-year-old children and the relationship of the music integrated arts education programme to the children's empathy and prosociality]. *Licentiate thesis*. Sibelius Academy. Helsinki.
19. Ruokonen I., 1999, Multicultural perspective in the work of the Concert Centre Association. *Finnish Journal of Music Education*, Vol. 4, No. 2–3. P. 73–86.
20. Siponen L., 2005, Musiikinopetus peruskoulun alaluokilla. [Primary school teachers' thoughts about music teaching nowadays]. *Pro gradu-tutkielma*. University of Helsinki. Department of Applied Sciences of Education.
21. Thompson K., 2004, The Integrative Listening Model: An Approach to Teaching and Learning Listening. *The Journal of General Education*, Vol. 53, No. 3–4. P. 225–246.